

Crna Gora - Mali i Zi, Opština Tuzi - Komun e Tuzit

Primijeno/Pranuar: 30.05.2023				
Org. jed./ Nalosa org.	K. sh. znanj/ Shenja klas.	Redni broj/ Numri rendes.	Prilog/ Shenje	Wjednosu/ Vera
01	400	343/1	25	-

BUDŽET OPŠTINE TUZI

**IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O REVIZIJI PREDLOGA ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA
ZA 2022. GODINU**

BUDŽET OPŠTINE TUZI
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O REVIZIJI PREDLOGA ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA
ZA 2022. GODINU

Sadržaj	Strana
I Izjava rukovodstva	2
II Izvještaj revizora	3 - 4
III Budžet opštine Tuzi	
Opšti dio	5
IV Napomene uz finansijske izvještaje	6 - 25

Izjava rukovodstva

Ova izjava se daje u vezi sa revizijom Predloga završnog računa budžeta Opštine Tuzi za 2022. godinu za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li priloženi finansijski izvještaji realno i objektivno, po svim bitnim pitanjima, prikazuju plan i izvršenje budžeta Opštine Tuzi na dan 31. decembra 2022. godine, prihode i rashode u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima/Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja za javni sektor i propisima Crne Gore.

Prihvatao našu odgovornost za istinit i objektivan prikaz finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i računovodstvenim propisima Crne Gore.

Prema našem najboljem znanju i uvjerenju, ovim potvrđujemo sljedeće:

1. Rukovodstvo i lica koja imaju značajnu ulogu u internom sistemu kontrole ili lica koja mogu imati materijalno značajan uticaj na finansijske izvještaje nijesu bila uključena u nezakonite radnje.
2. Stavili smo vam na raspolaganje sve poslovne knjige i potkrepljujuću dokumentaciju.
3. U finansijskom izvještajima nema materijalno značajnih pogrešnih iskazivanja ili propusta.
4. Opština je postupala u skladu sa svim aspektima odredbi ugovora koji bi, u slučaju nepridržavanja, mogli imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje. Nije bilo neusklađenosti sa zahtjevima zakonodavnih i izvršnih organa koji bi, u slučaju nepoštovanja, mogle imati materijalno značajne efekte na finansijske izvještaje.
5. Prikazali smo sve nastale, kao i potencijalne obaveze.
6. Nemamo planove koje bi mogle materijalno značajno izmijeniti knjigovodstvenu vrijednost ili klasifikaciju prihoda i rashoda prikazanih u finansijskim izvještajima.
7. Opština nema hipoteku niti zalogu na svojoj imovini niti zaduženja po datim garancijama.
8. Nije bilo događaja nakon 31.12.2022. godine koji bi zahtijevali korekcije ili objelodanivanja u finansijskim izvještajima.

Sekretarijat za finansije

Driton Gjokaj, Sekretar

U Tuzima, 24.05.2023. godine

**IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
SKUPŠTINI OPŠTINE TUZI
O PREDLOGU ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA
ZA 2022. GODINU**

Mišljenje

Izvršili smo reviziju Predloga završnog računa Budžeta Opštine Tuzi za 2022. godinu koji čine Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o planiranim i ostvarenim prihodima, Izvještaj o planiranim i izvršenim rashodima, Izvještaj o neizmirenim obavezama i Izvještaj o budžetskom zaduženju za godinu koja se završava na dan 31.12.2022. godine.

Po našem mišljenju Predlog završnog računa budžeta opštine Tuzi za 2022. godinu je sastavljen, po svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa zakonskim propisima kojima se regulišu javni prihodi i javni rashodi kao i drugim propisima koji su relevantni za Budžete Opština.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Crne Gore i Međunarodnim standardima revizije za javni sektor. Naše odgovornosti, u skladu sa tim standardima, opisane su u odjeljku izvještaja koji je naslovljen - Odgovornosti revizora. Mi smo nezavisni u odnosu na Opštinu u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

1. Skupština opština Tuzi je, na predlog Organizacionog odbora za stvaranje uslova za početak rada novoosnovane Opštine Tuzi, na sjednici od 23.12.2021. godine donijela je Odluku o privremenom uređenju odnosa između Glavnog grada i Opštine Tuzi do konačne raspodjele imovine za stvaranje uslova za rad Opštine Tuzi.

Ovom Odlukom, opština Tuzi je u obimu prava koji je posjedovao Glavni grad, za sedam (7) parcela stekla svojinska prava na tim nepokretnostima u obimu prava prethodnog imaoaca i upisaće se kod Uprave za katastar i državnu imovinu.

Ovom Odlukom su takođe prenjeta prava i obaveze Glavnog grada na opštinu Tuzi za tri (3) privredna društva, Službu zaštite i jednu ustanovu.

I pored prenosa vlasništva, prava i obaveza iz ove Odluke, konačna raspodjela imovine nije izvršena zbog čega će Gradonačelnik Glavnog Grada i predsjednik Opštine Tuzi formirati zajedničku stručnu komisiju koja će predložiti konačnu raspodjelu imovine Organizacionom odboru za stvaranje uslova za početak rada novoosnovane Opštine Tuzi sa ciljem efikasnog funkcionisanja jedinica lokalnih samouprava i poštovanja implementiranih principa za podjelu imovine.

2. Izmjenama Zakona o porezu na nepokretnosti od 30.12.2022. godine, (Sl.list CG, 152/22) kojim je predviđeno umanjenje propisane poreske stope za 70% za nepokretnosti čiji je vlasnik ili korisnik lice upisano u registar poljoprivrednih proizvođača, pravno lice i preduzetnik koji se bavi proizvodnjom, doradom, pakovanjem ili preradom poljoprivrednih proizvoda proizvedenih u Crnoj Gori, a koje se koriste za obavljanje ove djelatnosti, budžetski prihodi opštine Tuzi po ovom osnovu biće znatno umanjene u odnosu na prethodni period.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Opštine je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja, u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Zakonom o finansiranju lokalne samouprave, Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, propisima kojima se regulišu javni prihodi i javni rashodi i drugim relevantnim propisima kao i u skladu sa Međunarodnim standardima revizije za javni sektor.

Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne i pogrešne iskaze nastale usled kriminalne radnje ili greške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da, na osnovu revizije, izrazimo mišljenje o prikazanom Predlogu završnog računa budžeta Opštine za 2022. godinu. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima koji čine Predlog završnog računa budžeta Opštine. Izbor postupaka zasnovan je na revizorskom prosuđivanju, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnih i pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima nastalih usled kriminalne radnje i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju Predloga završnog računa budžeta Opštine u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije Predloga završnog računa budžeta.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Podgorica, 24.05.2023. godine

Svetomir Aković, izvršni direktor

BUDŽET OPŠTINE TUZI
-Opšti dio-

(u Eur)

Napo- mena	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022 u %
Sredstva prenesena iz prethodne godine	598.610	598.610	724.643	100,00
Primici				
Porezi	6 2.700.000	2.292.676	1.342.568	84,91
Takse	7 30.000	30.116	25.710	100,38
Naknade	8 575.000	422.791	851.254	73,52
Ostali prihodi	9 210.000	279.698	15.154	133,18
Donacije	10 2.416.000	1.048.380	266.311	43,39
Transferi - Budžet države	11 1.542.328	1.585.464	2.186.809	102,79
Pozajmice i krediti	12 -	1.130.000	-	-
	8.071.938	7.387.735	5.412.450	91,52
Izdaci				
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	14 1.159.912	1.096.244	1.036.170	94,51
Ostala lična primanja	15 136.420	131.009	119.032	96,03
Rashodi za materijal	16 170.700	150.663	92.433	88,26
Rashodi za usluge	17 363.427	309.990	275.249	85,30
Tekuće održavanje	18 32.000	21.245	19.629	66,39
Renta	19 56.000	48.485	26.765	86,58
Subvencije	20 544.000	487.920	236.529	89,69
Ostali izdaci	21 111.600	95.102	79.764	85,22
Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	22 1.003.025	974.898	664.193	97,20
Ostali transferi	23 455.000	455.000	264.680	100,00
Kapitalni izdaci	24 3.733.045	2.572.495	1.892.820	68,91
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	25 198.309	171.195	48.610	86,33
Tekuća budžetska rezerva	26 93.500	92.782	57.967	99,23
Stalna budžetska rezerva	26 15.000	-	-	-
	8.071.938	6.607.028	4.813.840	81,85
Sredstva na konsolidovanom računu trezora Opštine		780.707	598.610	

Tuzi, 28.04.2023. godine

Sekretarijat za finansije

Driton Gjokaj, Sekretar

[Handwritten signature in blue ink]

1. Funkcija i organizacija

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore od 27. aprila 2017. godine (»Sl. list Crne Gore« br. 31/2017) konstituisana je opština Tuzi. Zakon je u primjeni od 1. septembra 2018. godine, koji istovremeno predstavlja Dan opštine.

I pored djelimičnog prenosa vlasništva, prava i obaveza iz Odluke o privremenom uređenju odnosa između Glavnog grada i Opštine Tuzi od 23.12.2021. godine konačna raspodjela imovine nije izvršena zbog čega će Gradonačelnik Glavnog Grada i predsjednik Opštine Tuzi formirati zajedničku stručnu komisiju koja će predložiti konačnu raspodjelu imovine Organizacionom odboru za stvaranje uslova za početak rada novoosnovane Opštine Tuzi sa ciljem efikasnog funkcionisanja jedinica lokalnih samouprava i poštovanja implementiranih principa za podjelu imovine.

Opština Tuzi funkcioniše shodno Zakonu o lokalnoj samoupravi („Sl. list CG“, br. 02/18...84/22) i samostalno obavlja poslove lokalne samouprave koji su od neposrednog i zajedničkog interesa za lokalno stanovništvo, u skladu sa zakonom i statutom.

Statut Opštine je usaglašen sa Zakonom o lokalnoj samoupravi i Zakonom o finansiranju lokalne samouprave.

Organi Opštine su: Skupština Opštine i Predsjednik Opštine.

Skupština je predstavnički organ građana, a čine je odbornici koje biraju građani na period od četiri godine u skladu sa zakonom.

Predsjednik je izvršni organ Opštine. Predsjednika bira Skupština na period od četiri godine.

Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave ("Sl. list CG – opštinski propisi", br. 43/20 i 04/23) utvrđena je organizacija lokalne uprave, djelokrug i način rada njenih organa i organizacionih oblika kao i druga pitanja od značaja za njihov rad.

Opština ostvaruje poslovanje preko organa lokalne uprave koji su osnovani kao Sekretarijati i Službe.

Za vršenje specifičnih poslova osnivaju se stručne službe i posebne službe.

Opština ima 6 sekretarijata:

- Sekretarijat za lokalnu samoupravu;
- Sekretarijat za finansije
- Sekretarijat za urbanizam;
- Sekretarijat za poljoprivredu i ruralni razvoj;
- Sekretarijat za imovinu i
- Sekretarijat za ekonomski razvoj.

Posebne službe su:

- Služba Komunalne policija i komunalne inspekcije;
- Služba zaštite i spašavanja i
- Služba Skupštine Opštine

Stručne službe su:

- Služba Predsjednika Opštine;
- Služba Glavnog administratora i
- Služba Glavnog gradskog arhitekta.

Po Zakonu o finansiranju lokalne smouprave, opštine stiču prihode iz:

- 1) sopstvenih prihoda,
- 2) zakonom ustupljenih prihoda,
- 3) Egalizacionog fonda i
- 4) Budžeta Države.

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2022. GODINU

Finansijsko-računovodstveni poslovi budžeta Opštine se obavljaju u okviru Sekretarijata za finansije. Poslove kontrole, utvrđivanja i naplate ustupljenih prihoda Opštine obavlja Uprava prihoda i carina, shodno Zakonu o poreskoj administraciji. Utvrđivanje, evidencija i kontrola naplate lokalnih prihoda vrši se preko Sekretarijata za finansije.

Predsjednik Opštine je Nik Gjeloshaj.

Sjedište Opštine je u Tuzi bb.

Na dan 31.12.2022. godine u Opštini je bilo 105 zaposlenih (u 2021. godini 95), uključujući i predsjednika Skupštine opštine, predsjednika i dva potpredsjednika opštine.

2. Donošenje završnog računa budžeta

Odluku o budžetu Opštine za kalendarsku godinu donosi Skupština Opštine. Prihodi i rashodi budžeta moraju biti uravnoteženi. Budžet se sastoji iz opšteg i posebnog dijela.

Opšti dio budžeta sadrži:

- 1) procjenu tekućih primitaka i tekućih izdataka i transfera, primarnog budžetskog gotovinskog suficita, odnosno deficita i budžetskog gotovinskog suficita odnosno deficita;
- 2) procjenu primitaka i izdataka iskazanih po ekonomskoj klasifikaciji;
- 3) dio budžeta kojim se bliže uređuje njegovo izvršenje;
- 4) upotrebu budžetskog gotovinskog suficita i pokriće deficita i
- 5) tekuću i stalnu budžetsku rezervu.

Posebni dio budžeta sadrži izdatke potrošačkih jedinica po organizacionoj, funkcionalnoj i ekonomskoj klasifikaciji.

Odredbama Zakona o finansiranju lokalne samouprave i Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti („Sl. list CG“, br. 20/14...145/21) propisan je način donošenja budžeta, evidencija i upravljanje, pripremanje i planiranje budžeta i izvršenje budžeta.

Po isteku godine za koju je budžet donijet, sastavlja se Završni račun budžeta.

Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština („Sl. list CG“, br. 72/16...80/21) propisan je način vođenja poslovnih knjiga a Pravilnikom o sadržaju izvještaja o ukupno ostvarenim primicima i izdacima i izdacima po potrošačkim jedinicama i izvještaja o neizmirenim obavezama i budžetskom zaduženju opština („Sl. list CG“, br. 10/19...38/21) i Pravilnikom o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, vanbudžetskih fondova i jedinica lokalne samouprave („Sl. list CG“ br. 23/14 i 71/19) propisan je način izvještavanja.

Pored analitičkih evidencija u glavnoj knjizi trezora lokalne samouprave, Zakonom o finansiranju lokalne samouprave propisana je obaveza vođenja evidencija o datim garancijama tokom poslovne godine.

Opština Tuzi u 2022. godini nije izdavala garancije pravnim i fizičkim licima.

3. Trezorsko poslovanje

Sekretarijat za finansije upravlja konsolidovanim računom trezora i vodi glavnu knjigu trezora lokalne samouprave.

Uvođenje trezorskog poslovanja opredjeljuje evidentiranje poslovnih promjena i prezentaciju finansijskih iskaza na modifikovanoj gotovinskoj osnovi.

Predlog Završnog računa budžeta Opštine sastavljen je na modifikovanoj gotovinskoj osnovi koja podrazumijeva da se kao priliv iskažu sva raspoloživa sredstva za potrošnju koja su uplaćena na žiro račun Opštine, odnosno da se kao rashod iskažu sva izvršena plaćanja sa žiro računa, nezavisno od toga na koji se period odnose, kao i da se iskažu neizmirene obaveze budžeta i budžetsko zaduženje.

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2022. GODINU

4. Planirani i ostvareni prihodi i rashodi za 2022. godinu

Skupština Opštine Tuzi je na sjednici od 23.12.2021. godine donijela Odluku o Budžetu Opštine Tuzi za 2022. godinu ("Sl. list CG - opštinski propisi", br. 44/21). Prihodi i rashodi planirani su u iznosu od 7.898.628 € (u 2021. godini 6.049.706 €).

Na sjednici održanoj 27.09.2022. godine Skupština Opštine je donijela Odluku o izmjenama i dopunama Budžeta Opštine Tuzi za 2022. godinu ("Sl. list CG - opštinski propisi", br. 47/22). Ovom Odlukom ukupni primici sa početnim depozitom, odnosno sa sredstvima prenijetim iz prethodne godine, i ukupni izdaci planirani su u iznosu od 8.071.938 €.

Ministarstvo finansija je dalo saglasnost na Predlog Odluke o budžetu Opštine Tuzi za 2022. godinu kao i na Predlog Odluke izmjenama i dopunama Budžeta Opštine Tuzi za 2022. godinu.

	(u Eur)			
	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022 u %
Prihodi i prenesena sredstva	8.071.938	7.387.735	5.412.450	91,52
Rashodi	8.071.938	6.607.028	4.813.840	81,85
Tekući rashodi	4.032.084	3.770.556	2.814.443	93,51
Kapitalni izdaci	3.733.045	2.572.495	1.892.820	68,91
Otplata dugova	198.309	171.195	48.610	86,33
Tekuća budžetska rezerva	93.500	92.782	57.967	99,23
Stalna budžetska rezerva	15.000	-	-	-
Sredstva na računu		780.707	598.610	

Stanje sredstava na dan 31.12.2022. godine iznosi 780.707 € (na dan 31.12.2021. godine 598.610 €) i predstavlja stanje novca na žiro računima kod poslovnih banaka.

U toku 2022. godine su vršena preusmjeravanja sredstava utvrđenih Odlukom o budžetu Opštine u skladu sa članom 36 Zakona o finansiranju lokalne samouprave. Planirani iznosi po pojedinim pozicijama za 2022. godinu su iskazani u korigovanim iznosima u odnosu na inicijalni plan za izvršena preusmjeravanja.

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2022. GODINU

5. Izvještaj o planiranim i ostvarenim prihodima (POP)

	(u Eur)			
	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Porezi	2.700.000	2.292.676	1.342.568	84,91
Porez na dohodak fizičkih lica	220.000	290.806	263.455	132,18
Porez na nepokretnosti	2.220.000	1.843.478	801.491	83,03
Porez na promet nepokretnosti	100.000	52.494	42.313	52,49
Prerez porezu na dohodak fizičkih lica	160.000	105.897	235.309	66,18
Takse	30.000	30.116	25.710	100,38
Lokalne administrativne takse	25.000	23.463	25.710	93,85
Lokalne komunalne takse	5.000	5.950	-	119,00
Ostale takse	-	703	-	-
Naknade	575.000	422.791	851.254	73,52
Naknada za korišćenje prirodnih dobara i dobara od opšteg interesa	25.000	10.886	16.103	43,54
Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta	300.000	292.462	505.752	97,48
Godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila	60.000	35.022	33.419	58,37
Ostale naknade za puteve	180.000	84.421	295.981	46,90
Ostale naknade	10.000	-	-	-
Ostali prihodi	210.000	279.698	15.155	133,18
Prihodi od kapitala	-	6	4	-
Novčane kazne i oduzete imovinske koristi	55.000	38.570	13.151	70,12
Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti	5.000	2.741	914	54,82
Ostali prihodi	150.000	238.381	1.086	158,92
Primici od otplate kredita i sredstva prenesena iz prethodne godine	598.610	598.610	724.643	100,00
Primici od otplate kredita	-	-	-	-
Sredstva prenesena iz prethodne godine	598.610	598.610	724.643	100,00
Donacije i transferi	3.958.328	2.633.844	2.443.110	66,53
Donacije	2.416.000	1.048.380	266.311	43,39
Tekuće donacije u korist budžeta opštine	816.000	248.380	-	30,43
Kapitalne donacije	1.600.000	800.000	61.797	50,00
EU donacije	-	-	204.514	-
Transferi	1.542.328	1.585.464	2.186.809	102,79
Transferi od budžeta Crne Gore	30.000	55.000	2.186.809	183,33
Transferi od Egalizacionog fonda	1.512.328	1.530.464	-	101,19
Pozajmice i krediti	-	1.130.000	-	-
Pozajmice od drugih nivoa vlasti	-	1.130.000	-	-
Ukupni prihodi	8.071.938	7.387.735	5.412.450	91,52

6. Porezi

	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	(u Eur)	
			Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Sopstveni prihodi				
Porez na nepokretnosti	2.220.000	1.843.478	801.491	83,03
Priraz porezu na dohodak fizičkih lica	160.000	105.897	235.309	66,18
	2.380.000	1.949.375	1.036.800	81,90
Zakonom ustupljeni prihodi				
Porez na dohodak fizičkih lica	220.000	290.806	263.455	132,18
Porez na promet nepokretnosti i prava	100.000	52.494	42.313	52,49
	320.000	343.300	305.768	107,28
Ukupno	2.700.000	2.292.676	1.342.568	84,91

Opština stiže prihode po osnovu poreza iz sopstvenih izvora i od ustupljenih poreza.

Sopstveni prihodi Opštine po osnovu poreza su:

Porez na nepokretnosti koji plaćaju pravna i fizička lica, vlasnici nepokretnosti. Prihodi od poreza na nepokretnosti pripadaju budžetu opštine na čijoj se teritoriji nalazi nepokretnost u visini od 100%. Osnovica poreza na nepokretnosti je tržišna vrijednost nepokretnosti na dan 1. januara godine za koju se porez utvrđuje. Tržišna vrijednost nepokretnosti utvrđuje se primjenom osnovnih kriterijuma u skladu sa Zakonom o porezu na nepokretnosti.

Poslove utvrđivanja, naplate i kontrole poreza na nepokretnosti vrši Sekretarijat za finansije.

Uplata sredstava poreza na nepokretnosti vrši se na račun budžeta opštine Tuzi, shodno Naredbi o načinu uplate javnih prihoda.

Stopa poreza na nepokretnosti primjenjuje se na utvrđenu osnovicu u zavisnosti od vrste nepokretnosti (Odluka o porezu na nepokretnosti, „Sl. list CG - opštinski propisi“ br. 02/20).

Prihod budžeta Opštine Tuzi po osnovu poreza na nepokretnosti u 2022. godini je ostvaren u iznosu od 1.843.478 €. Od ukupno naplaćenog poreza na nepokretnost najveći dio se odnosi na naplaćeni porez na nepokretnosti od društva "13. jul Plantaže" ad, Podgorica u iznosu od 1.602.686 €.

Priraz porezu na dohodak fizičkih lica koji se plaća se na porez na prihode od ličnih primanja, porez na dohodak od samostalne djelatnosti, porez na prihode od imovine i imovinskih prava i porez na prihode od kapitala. Priraz porezu na dohodak fizičkih lica plaćaju pravna i fizička lica koja obavljaju djelatnost na teritoriji Opštine Tuzi i u cjelini pripada budžetu Opštine.

Stopa priraza iznosi 13% od poreske osnovice. Odluka o prirazu porezu na dohodak fizičkih lica u Opštini Tuzi donesena je 05.11.2019. godine („Sl. list CG - opštinski propisi“, br. 46/19).

Prihod po osnovu priraza porezu na dohodak fizičkih lica u 2022. godini je ostvaren u iznosu od 105.897 € što je za 33,82% manje u odnosu na planirani prihod po ovom osnovu. Na slabije ostvarenje ovog prihoda u 2022. godini odnosu na budžetski plan uticalo je usvajanje zakonskih rješenja koja se odnose na porez na dohodak fizičkih lica.

Zakonom ustupljeni prihodi koje uvodi Država, shodno odredbama Zakona o finansiranju lokalne samouprave, Opštini pripadaju u sledećim procentima:

- Porez na dohodak fizičkih lica - 50% od poreza ostvarenih na njenoj teritoriji;
- Porez na promet nepokretnosti - 80% od poreza ostvarenih na njenoj teritoriji.

Procenat ustupanja poreza na dohodak fizičkih lica od 50% utvrđen je Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o finansiranju lokalne samouprave koji se primjenjuje od 03. avgusta 2022. godine. Shodno odredbama prethodnih zakonskih rješenja Opštini Tuzi se ustupalo 14% prihoda po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica.

6. Porezi - nastavak

Prihodi po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica u 2022. godini ostvareni su u iznosu od 290.806 €.

Prihodi po osnovu poreza na promet nepokretnosti ostvareni u iznosu od 52.494 €. Sekretarijat za finansije ima uvid u kupoprodajne ugovore za promet nepokretnosti obavljen na teritoriji opštine i koristi ih za evidenciju o promjeni vlasništva nad nepokretnosti. Na osnovu ovih ugovora opština može vršiti provjeru priliva poreza na promet nepokretnosti čiju naplata vrši država i ustupa ih opštini u odnosu na zaključene ugovore.

Ustupljeni prihodi se doznačuju sa računa Državnog trezora na račun budžeta Opštine uz istovremenu njihovu raspodjelu.

Zbog načina na koji se ostvaruju pomenuti prihodi, kao i zbog propisanog načina izvještavanja, obim revizije je ograničen i ne obuhvata ispitivanje da li su sve obaveze uplatioca po osnovu ustupljenih prihoda koje po članu 10 Zakona o finansiranju lokalne samouprave uvodi država i ustupa ih opštinama u određenom procentu, izvršene, odnosno da li su svi prihodi budžeta opštine naplaćeni.

Prihodi od poreza (2.292.676 €) čine 31,03% ukupnih prihoda budžeta Opštine Tuzi za 2022. godinu.

7. Takse

	(u Eur)			
	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Lokalne administrativne takse	25.000	23.463	25.710	93,85
Lokalne komunalne takse	5.000	5.950	-	119,00
Ostale takse	-	703	-	-
Ukupno	30.000	30.116	25.710	100,38

Zakonom o lokalnim komunalnim taksama ("Sl. list CG", broj 018/19) i Zakonom o administrativnim taksama ("Sl. list CG", broj 018/19) utvrđena je obaveza plaćanja pomenutih taksi.

Opština je Odlukom o lokalnim komunalnim taksama Opštine Tuzi („Sl. list CG - opštinski propisi“, br. 46/19) propisala tarife za komunalne takse, koje se uvode za:

- korišćenje prostora na javnim površinama;
- korišćenje reklamnih panoa i bilborda i
- korišćenje prostora za parkiranje motornih i priključnih vozila, motocikala i bicikala, na uređenim i obilježenim mjestima.

Odlukom o lokalnim administrativnim taksama Opštine Tuzi („Sl. list CG - opštinski propisi“, br. 46/19) propisane su tarife za administrativne takse.

Lokalne komunalne i administrativne takse pripadaju budžetu opštine u visini od 100% naplate.

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2022. GODINU

8. Naknade

	(u Eur)			
	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Sopstveni prihodi				
Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta	300.000	292.462	505.752	97,48
Ostale naknade za puteve	180.000	84.421	295.981	46,90
	480.000	376.883	801.733	78,52
Zakonom ustupljeni prihodi				
Naknada od korišćenja dobara od opšteg interesa i prirodnih dobara	25.000	10.886	16.103	43,54
Godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila	60.000	35.022	33.419	58,37
Ostale naknade	10.000	-	-	-
	95.000	45.908	49.521	48,32
Ukupno	575.000	422.791	851.254	73,52

Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (292.462 €) predstavlja sopstveni izvor sredstava lokalne samouprave. Uslove, način, rokove i postupak plaćanja naknade propisuje lokalna samouprava u zavisnosti od stepena opremljenosti građevinskog zemljišta, učešća investitora u komunalnom opremanju i slično.

Skupština opštine Tuzi je donijela Odluku o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta („Sl. list Crne Gore – opštinski propisi“, br 48/20), kojom su propisani visina, uslovi, način, rokovi i postupak plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, kao i dokazi za ostvarivanje prava na umanjenje naknade.

Ostale naknade za puteve (84.421 €) se odnose na naknade za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji opštine čija je naplata propisana Odlukom o naknadama za korišćenje opštinskih puteva („Sl. list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 46/21). Prihodi po ovom osnovu se odnose na godišnje naknade za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova i godišnju naknadu za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa opštinskog puta.

Zakonom ustupljeni prihodi

Godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila, traktora, priključnih vozila i drugih drumskih vozila na motorni pogon (35.022 €) je prihod koji se naplaćuje shodno Zakonu o putevima („Sl. list CG“, br. 82/20 i 140/22) i 100% se ustupa opštini shodno članu 20 Zakona o putevima i članu 14 Zakona o finansiranju lokalne samouprave.

9. Ostali prihodi

	(u Eur)			
	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Novčane kazne izrečene u prekršajnom i dr. postupku	55.000	38.570	13.151	70,12
Prihodi od djelatnosti lokalne uprave	5.000	2.741	914	54,82
Ostali prihodi	150.000	238.387	1.090	158,92
	210.000	279.698	15.155	133,18

9. Ostali prihodi - nastavak

U okviru **Ostalih prihoda (279.698 €)** najveći iznos odnosi se na ostale opštinske prihode koji su ostvareni u iznosu od 238.381 € ili 58,92 % više u odnosu na plan.

Najveći dio ostalih opštinskih prihoda ostvaren je po osnovu uplate iz tekuće budžetske rezerve Državnog budžeta shodno Zaključcima Vlade Crne Gore u ukupnom iznosu od 199.345 € na ime nadoknade gubitaka opštinama uzrokovanih smanjenjem prihoda po osnovu poreza na dohodak fizičkih lica, prireza porezu na dohodak fizičkih lica i Egalizacionog fonda usljed izmjene Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica krajem 2021. godine.

10. Donacije

	(u Eur)			
	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Tekuće donacije	816.000	248.380	204.514	30,43
Kapitalne donacije	1.600.000	800.000	61.797	50,00
	2.416.000	1.048.380	266.311	43,39

Tekuće donacije (248.380 €) se odnose na donacije za realizaciju IPA projekata koje Opština Tuzi implementira u okviru trilateralnog programa Italija – Albanija – Crna Gora:

- Projekat "P.A.S.T.4 Future" (27.054 €),
- Projekat LEC (157.216 €) i
- Projekat Adria (64.110 €).

Kapitalne donacije (800.000 €) su sredstva uplaćena iz tekuće budžetske rezerve Državnog budžeta shodno Zaključku Vlade Crne Gore broj 04-4720/2 od 03.08.2022. godine u cilju unapređenja lokalne putne infrastrukture Opštine Tuzi.

11. Transferi

	(u Eur)			
	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Transferi od Egalizacionog fonda	1.512.328	1.530.464	-	183,33
Transferi iz Budžeta Države	30.000	55.000	2.186.809	101,19
	1.542.328	1.585.464	2.186.809	102,79

Ujednačavanje finansiranja opština vrši se preko Egalizacionog fonda.

Pravo na korišćenje sredstava iz Egalizacionog fonda ima opština čiji je stepen razvijenosti ispod 100% prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti utvrđenog u skladu sa zakonom kojim se uređuje regionalni razvoj.

Transferi od Egalizacionog fonda (1.530.464 €) se odnose na sredstva koja pripadaju Opštini Tuzi shodno Planu akontativne raspodjele sredstava Egalizacionog fonda za 2022. godinu ("Sl.list CG", broj 116/21).

Rješenjem o konačnoj raspodjeli sredstava Egalizacionog fonda od 17.03.2023. godine, opštini Tuzi je opredijeljen iznos od 1.719.712 €.

Transfera iz budžeta države (55.000 €) se odnose na uplate:

- od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede:
 - o 15.000 € za nasipanje puteva u ruralnim područjima i

11. Transferi - nastavak

- 30.000 € za tamponiranje putnog pravca pored Skadarskog jezera Sukuruc-Koderbudan-Pothum, - od Ministarstva prosvjete, nauke kulture i sporta:
- 10.000 € za sufinansiranje projekta "Arheološka istraživanja i sprovođenje preventivnih mjera zaštite na lokalitetu Planinica".

U skladu sa zakonom, sredstva su prenijeta na namjenski račun, gdje ih opština drži odvojeno od sopstvenih sredstava i koristi samo za namjene za koje su sredstva odobrena.

Od ukupnog iznosa, utrošeno je 60% sredstava tokom 2022. godine, od čega je za tamponiranje putnog pravca Sukuruć-Koderbudan-Pothum utrošeno 23.232 €, dok su sredstva koja su opredijeljena za izradu projekta "Arheološka istraživanja i sprovođenje preventivnih mjera zaštite na lokalitetu Planinica", utrošena u cjelosti.

12. Pozajmice i krediti

	(u Eur)			
	2022. Planirano	2022. Ostvareno	2021. Ostvareno	Ostvarenje 2022. u %
Pozajmice i krediti od domaćih izvora	-	1.130.000	-	-

Pozajmice i krediti (1.130.000. €) se odnose na:

- pozajmice iz tekuće budžetske rezerve Državnog budžeta u iznosu od 800.000 € shodno Zaključku Vlade Crne Gore broj 07-8382;
- pozajmice iz Egalizacionog fonda u iznosu od 300.000 €. Opština Tuzi je, shodno Pravilniku o načinu raspodjele sredstava iz Egalizacionog fonda i načinu korišćenja neraspoređenih sredstava Fonda ("Sl. list CG", br. 006/19) u 2022. godini pozajmila sredstva iz Egalizacionog fonda u iznosu od 300.000 € za prevazilaženje tekućih problema likvidnosti budžeta;
- pozajmice iz Fonda za podršku opštinama za predfinansiranje donatorskih projekata u iznosu od 30.000 € namijenjenih za realizaciju projekta LEC.

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2022. GODINU

13. Planirani i izvršeni rashodi

	(u Eur)			
	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca	1.159.912	1.096.244	1.036.170	94,51
Neto zarade	853.955	829.515	624.412	97,14
Porez na zarade	41.900	28.733	83.876	68,57
Doprinosi na teret zaposlenog	165.540	157.378	223.670	95,07
Doprinosi na teret poslodavca	86.245	76.892	93.310	89,16
Opštinski prirez	12.272	3.726	10.902	30,36
Ostala lična primanja	136.420	131.009	119.032	96,03
Naknada za zimmnicu	27.000	26.397	27.696	97,77
Naknada skupštinskim odbornicima	59.800	58.327	62.923	97,54
Ostale naknade	49.620	46.284	28.413	93,28
Rashodi za materijal	170.700	150.663	92.433	88,26
Administrativni materijal	22.300	19.236	20.077	86,26
Rashodi za energiju	100.500	91.101	30.779	90,65
Rashodi za gorivo	47.900	40.326	41.578	84,19
Rashodi za usluge	363.427	309.990	275.249	85,30
Službena putovanja	10.140	7.311	5.503	72,10
Reprezentacija	19.600	15.190	14.272	77,50
Komunikacione usluge	32.000	26.645	20.920	83,27
Bankarske usluge/provizije	6.000	5.732	4.573	95,54
Advokatske, notarske i pravne usluge	12.463	12.461	8.775	99,98
Konsultantske usluge, projekti i studije	12.000	11.099	8.547	92,49
Usluge stručnog usavršavanja	3.160	651	700	20,61
Ostale usluge	268.064	230.901	211.959	86,14
Rashodi za tekuće održavanje	32.000	21.245	19.629	66,39
Tekuće održavanje objekata - zgrada opštine	6.000	5.223	4.434	87,05
Tekuće održavanje opreme	26.000	16.022	15.195	61,62
Renta	56.000	48.485	26.765	86,58
Zakup objekata	56.000	48.485	26.765	86,58
Subvencije	544.000	487.920	236.529	89,69
Ostali izdaci	111.600	95.102	79.764	85,22
Izdaci po osnovu ugovora o djelu	57.600	48.178	34.615	83,64
Izdaci po osnovu sudskih postupaka	12.000	11.910	5.410	99,25

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2022. GODINU

Izrada i održavanje softvera	22.000	21.266	18.392	96,66
Osiguranje	6.000	5.300	4.312	88,34
Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama	3.000	1.230	1.210	40,98
Komunalne naknade	6.500	5.091	5.873	78,32
Ostali izdaci - Ostalo	4.500	2.127	9.953	47,28
Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru	1.003.025	974.898	664.193	97,20
Transferi institucijama sporta	490.485	490.459	334.900	99,99
Transferi nevladinim organizacijama	38.000	37.600	30.000	98,95
Transferi političkim partijama	70.600	65.411	57.171	92,65
Transferi za jednokratne socijalne pomoci	49.025	44.000	81.548	89,75
Transferi pojedincima	77.565	70.608	38.020	91,03
Ostali transferi institucijama	277.350	266.820	122.553	96,20
Ostali transferi	455.000	455.000	264.680	100,00
Transferi budžetu države	-	-	64.680	-
Transferi javnim preduzećima	455.000	455.000	200.000	100,00
Kapitalni izdaci	3.733.045	2.572.495	1.892.820	68,91
Izdaci za lokalnu infrastrukturu	2.300.259	2.099.692	1.283.878	91,28
Izdaci za građevinske objekte	176.000	-	-	-
Izdaci za uređenje zemljišta	143.000	142.666	-	99,77
Izdaci za opremu	140.000	66.286	53.465	47,35
Investiciono održavanje	157.786	127.280	283.104	80,67
Ostali kapitalni izdaci	816.000	136.571	272.373	16,74
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	198.309	171.195	48.610	86,33
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	198.309	171.195	48.610	86,33
Rezerve	108.500	92.782	57.967	85,51
Tekuća budžetska rezerva	93.500	92.782	57.967	99,23
Stalna budžetska rezerva	15.000	-	-	-
Ukupni rashodi	8.071.938	6.607.028	4.813.840	81,85

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2022. GODINU

14. Bruto zarade i ostala lična primanja

	(u Eur)			
	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Bruto zarade i doprinosi na teret poslodavca				
Neto zarade	853.955	829.515	624.412	97,14
Porez na zarade	41.900	28.733	83.876	68,57
Doprinosi na teret zaposlenog	165.540	157.378	223.670	95,07
Doprinosi na teret poslodavca	86.245	76.892	93.310	89,16
Opštinski prerez	12.272	3.726	10.902	30,36
	1.159.912	1.096.244	1.036.170	94,51

U toku 2022. godine u Opštini Tuzi su isplaćene zarade za svih 12 mjeseci uz istovremenu uplatu pripadajućih poreza i doprinosa na isplaćene zarade.

Zarade su isplaćivane u skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru („Sl.list CG“, br. 16/16...152/22) i Odlukom o zaradama lokalnih službenika i namještenika u Opštini Tuzi („Sl.list Crne Gore – opštinski propisi“, br. 02/21).

Pregled sistematizovanih i popunjenih radnih mjesta za 2022. godinu:

Sekretarijati	Sistematizovano	Zaposleni - neodređeno	Zaposleni - određeno
Služba Predsjednika Opštine	39	28	3
Služba skupštine opštine	7	4	1
Služba glavnog administratora	3	2	-
Služba glavnog gradskog arhitekta	-	-	-
Sekretarijat za lokalnu samoupravu	21	15	-
Sekretarijat za finansije	20	13	-
Sekretarijat za urbanizam	8	5	-
Sekretarijat za poljoprivredu i ruralni razvoj	13	8	-
Sekretarijat za imovinu	9	6	-
Sekretarijat za ekonomski razvoj	9	7	-
Služba komunalne policije i inspekcije	19	13	-
Služba za zaštitu i spašavanje	-	-	-
Ukupno	148	101	4

S obzirom da status zaposlenih imaju i lokalni funkcioneri, Predsjednik opštine, Predsjednik Skupštine opštine i dva Potpredsjednici opštine, ukupan broj zaposlenih je 105.

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2022. GODINU

15. Ostala lična primanja

	(u Eur)			
	Planirano	Ostvareno	Ostvareno	Ostvarenje
	2022.	2022.	2021.	2022. u %
Naknada za zimmnicu	27.000	26.397	22.098	97,77
Naknade skupštinskim odbornicima	59.800	58.327	62.951	97,54
Ostale naknade	49.620	46.284	6.202	93,28
	136.420	131.009	91.251	96,03

Opština Tuzi ima 32 odbornika, uključujući i Predsjednika skupštine.

Prema Odluci o naknadama odbornicima u Skupštini opštini Tuzi iz avgusta 2019. godine ("Sl. list Crne Gore – opštinski propisi", broj 32/19) naknada za vršenje odborničke funkcije iznosi 150 € na mjesečnom nivou, dok se naknada za svaki dan sudjelovanja pri zaključivanju braka isplaćuje u visini jedne dnevnice za službeno putovanje u zemlji.

Odborničke naknade su isplaćene za 12 mjeseci 2022. godine.

Naknada za zimmnicu je isplaćena zaposlenima u neto iznosu od 180 €.

16. Rashodi za materijal

	(u Eur)			
	Planirano	Ostvareno	Ostvareno	Ostvarenje
	2022.	2022.	2021.	2022. u %
Rashodi za administrativni materijal	22.300	19.236	20.077	86,26
Rashodi za električnu energiju	100.500	91.101	30.779	90,65
Rashodi za gorivo	47.900	40.326	41.578	84,19
	170.700	150.663	92.433	88,26

Izdaci za električnu energiju (91.101 €) odnose se na utrošenu električnu energiju u opštinskim organima. Navedeni izdaci su znatno povećani u odnosu na prethodnu godinu, zbog toga što se je Opština plaćala račune za javnu rasvjetu od jula, zaključno sa novembrom mjesecom 2022. godine (57.471 €).

Izdaci za utrošeno gorivo (40.326 €) se odnose na nabavljeno gorivo od Junčaj petrol comerc doo.

17. Rashodi za usluge

	(u Eur)			
	Planirano	Ostvareno	Ostvareno	Ostvarenje
	2022.	2022.	2021.	2022. u %
Rashodi za službena putovanja	10.140	7.311	5.503	72,10
Rashodi za reprezentaciju	19.600	15.190	14.272	77,50
Komunikacione usluge	32.000	26.645	20.920	83,27
Bankarske usluge	6.000	5.732	4.573	95,54
Advokatske, notarske i pravne usluge	12.463	12.461	8.775	99,98
Konsult. usluge, projekti i studije	12.000	11.099	8.547	92,49
Usluge stručnog usavršavanja	3.160	651	700	20,61
Ostale usluge	268.064	230.901	211.959	86,14
	363.427	309.990	275.249	85,30

17. Rashodi za usluge - nastavak

U strukturi rashoda za usluge (309.990 €) najveće učešće imaju rashodi za ostale usluge (230.901 €). Najveći dio ostalih usluga se odnosi se na:

- dodjelu sredstava po javnom konkursu za podršku kreativnog i ženskog preduzetništva u iznosu od 35.000 €;
- plaćanja TV Boin za programske aktivnosti, snimanje i emitovanje skupštinskih sjednica na albanskom jeziku u iznosu od 39.990 €;
- prevod i izdavanje monografije Gjelosha Gjokaja - 10.000 €;
- usluge za Službeni list Crne Gore u iznosu od 5.419 €;
- organizacija raznih manifestacija i sajmova, uključujući izradu sajamskih štandova u iznosu od 42.379€;
- izdatke za arheološku konzervaciju u iznosu od 10.000 €;
- i ostale razne usluge u iznosu od 88.113 €, za ostale razne izdatke.

18. Tekuće održavanje

	(u Eur)			
	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Tekuće održavanje građevinskih objekata	6.000	5.223	4.434	87,05
Tekuće održavanje opreme	26.000	16.022	15.195	61,62
	32.000	21.245	19.629	66,39

Troškovi održavanja se najvećim dijelom odnose na održavanje vozila Opštine (14.115 €).

19. Renta

Troškovi zakupa objekata u iznosu od 48.485 € (u 2021. godini 26.765 €) se odnose na plaćanja zakupnine i pripadajućeg poreza i prireza za zakup poslovnih prostorija.

20. Subvencije za podršku poljoprivrednim proizvođačima

Na poziciji subvencija i podrške poljoprivrednim proizvođačima u iznosu od 487.920 € (u 2021. godini 236.529 €) iskazana su plaćanja koja se odnose na:

- subvencije za podsticaj razvoja biljne proizvodnje (425.213 €);
- premije proizvođačima mlijeka (55.733 €);
- subvencije za žetvu strnih žita (6.623 €) i
- subvencije za poljoprivredne osiguranike (351 €).

Rješenje o Subvenciji poljoprivrednih proizvođača za 2022. godinu je doneseno na osnovu Odluke o podsticajima i investiranju u razvoj poljoprivrede Opštine Tuzi ("Sl. list Crne Gore – opštinski propisi ", br. 046/21 od 30.12.2021.) kao i na osnovu Izmijenjenog programa mjera za realizaciju sredstava za razvoj poljoprivredne proizvodnje u Opštini Tuzi za 2022. godinu – Agrobudžet ("Sl. list Crne Gore – opštinski propisi ", br. 049/22 od 14.10.2022.) u cilju podsticaja poljoprivrede kao i blagovremenog preduzimanja mjera i stvaranja uslova za normalno funkcionisanje tržišta.

PREDLOG ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA OPŠTINA TUZI ZA 2022. GODINU

21. Ostali izdaci

(u Eur)

	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Izdaci po osnovu ugovora o djelu	57.600	48.178	34.615	83,64
Izdaci po osnovu sudskih postupaka	12.000	11.910	5.410	99,25
Izrada i održavanje softvera	22.000	21.266	18.392	96,66
Osiguranje	6.000	5.300	4.312	88,34
Kontribucije za članstvo u domaćim i međunarodnim organizacijama	3.000	1.230	1.210	40,98
Komunalne naknade	6.500	5.091	5.873	78,32
Ostali izdaci	4.500	2.127	9.953	47,28
	111.600	95.102	79.764	85,22

Na ime održavanja softverskog rješenja isplaćen je iznos od 17.999 €, kao i za nabavku dva nova programa društvu S2B doo iznos od 3.267 €.

22. Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru

(u Eur)

	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Transferi institucijama sporta	490.485	490.459	334.900	99,99
Transferi nevladinim organizacijama	38.000	37.600	30.000	98,95
Transferi političkim partijama	70.600	65.411	57.171	92,65
Jednokratne socijalne pomoći	49.025	44.000	38.020	89,75
Transferi pojedincima	77.565	70.608	81.548	91,03
Transferi institucijama	277.350	266.820	122.553	96,20
	1.003.025	974.898	664.193	97,20

Odlukom o finansiranju sporta ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 032/19, 019/21) se utvrđuju uslovi, način i postupak raspodjele planiranih sredstava iz Budžeta opštine Tuzi opredijeljenih za finansiranje sporta.

Sredstva iz budžeta Opštine koja su opredijeljena za finansiranje sporta, shodno pomenutoj Odluci, koriste se za sufinansiranje:

1. Programa rada sportskih organizacija:
 - sportskih klubova, sportsko-rekreativnih društava
 - sportsko-školskih društava
 - sportske organizacije lica sa invaliditetom (klub ili društvo)
2. Sportskih priredbi od značaja za lokalnu samoupravu;
3. Premija za sportske rezultate i
4. Dodjele godišnjih priznanja iz oblasti sporta.

Sredstvima iz Budžeta opštine Tuzi može se sufinansirati program sportskih organizacija najviše do 70% iznosa sredstava potrebnih za njegovu realizaciju.

22. Transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru - nastavak

Sufinansiranje programa sportskih organizacija vrši se na osnovu javnog konkursa za sufinansiranje programa sportskih organizacija koji objavljuje Sekretarijat za lokalnu samoupravu.

Od ukupno realizovanih sredstava za sport, najveći dio od 400.000 € (81,56%) je isplaćen FK Dečić iz Tuzi, na osnovu ugovora kojim je predviđeno da se iz budžeta Opštine za 2022. godinu obezbijede sredstva u ukupnom iznosu do 400.000 € za nesmetano funkcionisanje FK »Dečić«.

Košarkaškom klubu Tuzi isplaćen je iznos od 55.000 € dok je preostali iznos od 35.459 € isplaćen drugim sportskim organizacijama i klubovima.

Ostatak opredijeljenih sredstava u iznosu od 90.459 € isplaćen je:

- KK Tuzi - 55.000 €;
- TK Besa - 14.500 €;
- FK Malesija 2010 - 9.500 €;
- FK Tuzi 4.500 €;
- TK Alba 4.500 € i
- Ostalim institucijama sporta 2.459 €.

Transferi političkim partijama (65.411 €) su opredijeljeni u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 003/20 i 38/20).

Jednokratne socijalne pomoći (44.000 €) se odnose na isplate:

- naknada porodiljama od 200 € prema Odluci o pravima iz socijalne i dječije zaštite ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 032/19) u ukupnom iznosu od 34.400 €;
- jednokratnih pomoći pojedincima koje su se kretale od 50 € - 250 € u ukupnom iznosu od 9.600 €.

U okviru pozicije Transferi pojedincima (70.608 €) najveći dio se odnosi na stipendije (29.700 €), naknade učesnicima NOR-a (8.408 €) i ostale transfere pojedincima po Zaključcima Predsjednika Opštine.

Transferi institucijama (266.820 €) se odnose na prenos sredstava:

- Katoličkom župnom uredu Sveti Ante - 60.000 €;
- Odboru Islamske zajednice - 60.000 €;
- Turističkoj organizaciji - 60.000 €;
- Mjesnim zajednicama - 30.320 €;
- Crvenom krstu - 20.000 €;
- Mitropoliji crnogorsko-primorskoj - 15.000 €;
- Opštinskom udruženju penzionera - 9.000 € i
- Etnografskom muzeju u iznosu od 12.500 €.

23. Ostali transferi

	(u Eur)			
	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Transferi javnim preduzećima	455.000	455.000	200.000	100,00
Transferi Budžetu Države	-	-	64.680	-
	455.000	455.000	264.680	100,00

Transferi javnim preduzećima (455.000 €) se odnose na transfere za:

- KIC Malesija 205.000 €;
- Doo Komunalno, Tuzi 100.000 €;
- Doo Pijace, Tuzi 100.000 € (Osnovano 24.11.2021. godine);
- Doo Vodovod i kanalizacija, Tuzi 50.000 € (osnovano 24.11.2021. godine)

24. Kapitalni izdaci

	(u Eur)			
	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Izdaci za lokalnu infrastrukturu	2.300.259	2.099.692	1.283.878	91,28
Izdaci za građevinske objekte	176.000	-	-	-
Izdaci za uređenje zemljišta	143.000	142.666	-	99,77
Izdaci za opremu	140.000	66.286	53.465	47,35
Izdaci za investiciono održavanje	157.786	127.280	283.104	80,67
Ostali kapitalni izdaci	816.000	136.571	272.373	16,74
	3.733.045	2.572.495	1.892.820	68,91

Izdaci za lokalnu infrastrukturu (2.099.692 €) se najvećim dijelom odnose na:

- izgradnju lokalne putne mreže (1.423.121 €),
- izgradnju trga i parka kod gimnazije (382.383 €),
- izgradnju vodovoda Ćaf Kiš-Barlaj (224.931 €) i
- radove i usluge ugovorene u toku 2019, 2020. i 2021. godine a koji su isplaćeni u 2022. godini u ukupnom iznosu od 65.990 € (izrada Glavnog projekta rekonstrukcije puta Podgorica – Tuzi u dijelu Ržarničkog mosta, izrada glavnog projekta vodovodne mreže u naselju Drume, izrada glavnog projekta saobraćajnica kod stadiona FK Dečić i dr.) i
- elaborat parcelizacije kastarskih parcela (3.267€).

Izdaci za uređenje zemljišta (142.666 €) u cjelini predstavljaju izdatke za eksproprijaciju zemljišta od čega se (104.000 €) odnosi na kupovinu parcele radi izgradnje objekta osnovne škole u MZ Karabuško polje, dok se ostatak od (38.666 €) odnosi na kupovinu nepokretnosti radi stvaranja uslova za izgradnju kružne raskrsnice kod katoličke crkve u Tuzima.

Izdaci za opremu (66.286 €) se odnose na nabavku putničkih vozila po ugovoru br. 01-03/22-1400 od 03.02.2022. godine od dobavljača "Kramar" doo Podgorica (42.400€), nabavku računarske i kancelarijske opreme (11.444 €) i telekomunikacione opreme (12.442 €).

Izdaci za investiciono održavanje (127.280 €) se odnose na elektromontažne radove na javnoj rasvjeti (39.325 €), održavanje i zaštitu opštinskih i nekategorisanih puteva (27.951 €), tamponiranje putnog pravca Sukuruć-Koderbudan-Pothum (23.232 €), postavljanje ležećih policajaca i ugradnju vertikalne i horizontalne signalizacije (15.988 €), usluge čišćenja snijega (6.000 €), uređenje javnih parkirališta (6.000 €) kao i uređenje i održavanje drugih javnih površina (8.784 €).

Ostali kapitalni izdaci (136.571 €) se odnose na izdatke za realizaciju IPA projekata ADRIA i LEC.

Izdaci za IPA Projekat "ADRIA" i Projekat "LEC" su predmet posebne revizije.

Za radove na budžetskoj poziciji – Kapitalni izdaci, Opština je kao Nadzorni organ za kontrolu izvedenih radova, angažovala više lica koja su stalno zaposlena u Opštini.

Međutim, prema čl. 132 Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata (Sl.list CG, br. 64/17...82/2020), a u vezi čl. 25 Zakona o putevima (Sl.list CG, br. 82/2020), stručni nadzor nad građenjem objekta ne smije da vrši investitor, fizičko lice zaposleno kod investitora, privredno društvo koje je izvođač radova na tom objektu i lice zaposleno u privrednom društvu koje je izvođač radova na tom objektu.

25. Otplata obaveza iz prethodnog perioda

	(u Eur)			
	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Otplata obaveza iz prethodnog perioda	198.309	171.195	48.610	86,33

U okviru **otplate obaveza iz prethodnog perioda (171.195 €)** najveći dio se odnosi na povraćaj sredstava povučениh iz Fonda za podršku opštinama za predfinansiranje donatorskih projekata (140.809 €).

Manji dio se odnosi na geodetske i projektantske usluge (11.000 €), usluge organizacije novogodišnjeg bazara (7.490 €), nabavku goriva (5.033 €) i ostalo (6.863 €).

26. Izdvajanje u budžetske rezerve

	(u Eur)			
	Planirano 2022.	Ostvareno 2022.	Ostvareno 2021.	Ostvarenje 2022. u %
Sredstva za tekuću budžetsku rezervu	93.500	92.782	57.967	99,23
Sredstva za stalnu budžetsku rezervu	15.000	-	-	
	108.500	92.782	57.967	85,51

Shodno odredbama Zakona o finansiranju lokalne samouprave u stalnu budžetsku rezervu izdvajaju se sredstva u visini najviše do 2% ukupnih prihoda za budžetsku godinu.

Sredstva tekuće budžetske rezerve se koriste za potrebe i obaveze za koje u budžetu nijesu obezbijedena sredstva ili nijesu obezbijedena u dovoljnom iznosu.

Opština je u januaru 2020. godine usvojila Odluku o bližim kriterijumima za korišćenje sredstava tekuće i stalne budžetske rezerve. Dopune ove Odluke je izvršena u junu 2020. godine.

Sredstva tekuće budžetske rezerve (92.782 €) uglavnom su korišćena za isplatu novčane pomoći JU OŠ "29 novembar" Dinoša (18.500 €), pomoć Islamskoj zajednici u Crnoj Gori (12.000 €), nagrada osvajačici srebrne medalje na svjetskom juniorskom prvenstvu taekwondo (5.000 €), pomoć Gimnaziji 25. maj (8.500 €), NVU "Djeca Crne Gore (5.432 €), Bokserskom klubu Podgorica (5.000 €), JU OŠ "Jedinstvo" Skorać (4.820 €), naknada za dodjelu premija KK Dečić (4.500 €) i druge isplate po zaključcima Predsjednika Opštine (29.030 €).

27. Neizmirene obaveze

Na dan 31.12.2022. godine Opština Tuzi nije imala neizmirenih obaveza.

28. Budžetsko zaduženje

Iznos duga opštine po osnovu ostalih pozajmica do 31.12.2022			
Ostale pozajmice	Povučeni iznos	Iznos otplaćenog duga	Stanje duga
Pozajmice iz Egalizacionog fonda	300.000	-	300.000
Pozajmice iz Fonda za podršku opštinama za prefinansiranje donatorskih projekata	250.488	220.488	30.000
Pozajmica iz tekuće budžetske rezerve Državnog budžeta (800.000 €).	800.000	-	800.000
Ukupno	1.350.488	220.488	1.130.000

Pozajmica iz neraspoređenih sredstava Egalizacionog fonda od 300.000 € je odobrena na osnovu Rješenja Ministarstva finansija iz decembra 2022. godine.

Povraćaj pozajmice će se vršiti umanjnjem redovnih akontacija koje se uplaćuju opštini Tuzi.

Pozajmica iz Tekuće budžetske rezerve Državnog budžeta odobrena je na osnovu Zaključka Vlade i ugovora o regulisanju prava i obaveza između Vlade Crne Gore – Ministarstva finansija i opštine Tuzi po osnovu pozajmice opštini Tuzi iz tekuće budžetske rezerve iz decembra 2022. godine.

Pozajmica je odobrena u iznosu od 800.000 €, sa rokom vraćanja od 5 godina, u 60 jednakih mjesečnih rata (13.333 €), počev od 1. februara 2023. godine.

29. Potraživanja

	31. 12. 2022.	31. 12. 2021.
	(u Eur)	
Porez na nepokretnost	471.599	1.142.059
Naknada za komunalno opremanje	-	93.478
Naknada za korišćenje pristupnih puteva	17.336	16.117
Prerez na porez	(123.881)	7.160
Članski doprinos	7.436	2.260
Lokalna komunalna taksa	2.099	-
	374.589	1.261.074

30. Sudski sporovi

Prema izvještaju pravnog Punomoćnika Opštine, koji zastupa opštinu pred svim državnim organima, protiv Opštine se vode 52 sudska spora, po raznim osnovama i pred više sudova.

U izvještaju nisu navedene vrijednosi sporova, niti procjena ishoda tih sporova i njihovog efekta na buduće budžetske prihode.

31. Imovina Opštine

Zakon o državnoj imovini ("Sl. list CG", br. 21/09 i 40/11) predviđa popis i vođenje evidencije o pokretnim i nepokretnim stvarima koji su u državnom vlasništvu pri čemu se i lokalne uprave smatraju vlasnicima državne imovine.

Detaljnija primjena Zakona obrađena je Uredbom o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini ("Sl. list CG«, broj 13/10).

U Opštini je izvršen popis imovine za 2022. godinu u skladu sa Zakonom i Uredbom.

Izvještaj revizora, strana 3 - 4
